

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/135/2024
Identifikačné číslo spisu: 3815218498
Dátum vydania rozhodnutia: 18.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:3815218498.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Viery Nevedelovej v právnej veci žalobkyne: O.. A. O., narodená XX. W. XXXX, Z., Š. XX/XX, proti žalovaným: 1/ K. M., narodený XX. W. XXXX, Z., K. X, 2/ U. E. M., narodená XX. O. XXXX, Z., K. X, o neúčinnosť právneho úkonu, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 17C/30/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. marca 2024 sp. zn. 17Co/21/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že darovacia zmluva z 07. októbra 2015 pod V 5284/15, ktorou Z. M. previedol spoluvlastnícky podiel v 1-ici na nehnuteľnostiach - dom s.č. XXX/X postavený na parcele č. 19 a pozemkoch parcela č. 19 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 337 m² a parcela č. 20 - záhrady o výmere 273 m², zapísané na LV č. XXX pre okres Prievidza, obec Z., k.ú. K. P. na žalovaných v 1/ a 2/ rade, na každého v 1-ine, je vo vzťahu k žalobkyni právne neúčinná, zamietol a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že Darovacou zmluvou z 07. 10. 2015 daroval Z. M. ako darca obdarovaným K. M.D. a U. E. M. (žalovaní) jeho spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach v k.ú. K. P., evidovaných v LV č. XXX Okresného úradu Prievidza, odbor katastrálny. Zmluva bola zavkladovaná pod V 5284/15 dňa 16. 11. 2015. Nehnuteľnosti evidované na LV č. XXX k.ú. K. P. (výpis zo dňa 20. 11. 2015) parcela registra „C“ č. 19 zastavané plochy a nádvoria o výmere 337 m², parcela registra „C“ č. 20 záhrady o výmere 273 m², rodinný dom s.č. XXX na parcele č. 19 sú v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne v 1-ici, žalovaný 1/ v 1-ine a žalovanej 2/ v podiele 1-ine.

3. Žalobkyňa si uplatnila voči Z. M. dňa 27. 08. 2014 peňažný nárok 9.360 eur s príslušenstvom z titulu

náhrady za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01. 09. 2011 do 31. 08. 2014, následne svoj nárok rozširovala o ďalšie obdobie do februára 2015. V konaní boli dňa 15. 10. 2015 vypočítaní ako svedkovia žalovaný v 1/ rade a žalovaná v 2/ rade. Rozsudkom zo dňa 15. 10. 2015 bola žaloba žalobkyne zamietnutá, rozsudok nadobudol právoplatnosť 10. 04. 2017 v spojitosti s rozsudkom KS Trenčín sp. zn. 6Co/187/2016 zo dňa 28. 02. 2017. Dovoľanie žalobkyne proti rozsudku KS Trenčín sp. zn. 6Co/187/2016 zo dňa 28. 02. 2017 bolo odmietnuté uznesením NS SR sp. zn. 1Cdo/115/2017 zo dňa 22. 08. 2018. Ústavná sťažnosť žalobkyne v uvedenej veci bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 657/2018 zo dňa 29. 11. 2018.

4. V konaní vedenom pred OS Prievidza pod sp. zn. 9C/154/2011 bola žaloba žalobcov K. M. a U. Ľ. M. proti žalovanej o vrátenie daru zamietnutá, rozsudok nadobudol právoplatnosť 07. 04. 2016 v spojitosti s rozsudkom KS Trenčín sp. zn. 17Co/113/2015 zo dňa 17. 02. 2016.

5. V konaní vedenom pred OS Prievidza pod sp. zn. 10C/16/2016 sa konalo o žalobe žalobkyne voči žalovanému Z. M. a žalovaným K. M.D. a U. Ľ. M., o zaplatenie peňažnej náhrady za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu, resp. o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie jej podielu. Išlo o nároky za obdobie od marca 2015 do októbra 2019, pričom rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22. 11. 2019 bol rozsudkom KS v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021 zmenený tak, že žalovaný v 1/ rade Z. M. bol povinný zaplatiť žalobkyni sumu 2.406,53 eura s príslušným úrokom z omeškania a žalovaní v 1/, 2/, 3/ rade boli zaviazaní zaplatiť žalobkyni sumu 14.052,43 eura s úrokom z omeškania podľa vyčíslenia v rozsudku. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal A. Z. M. dovoľanie. Dovolací súd uznesením sp. zn. 7Cdo/285/2021 zo dňa 24. 08. 2022 zrušil rozsudok KS v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021 vo výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že uložil žalovaným povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne 14.052,43 eura s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania a vec vrátil KS v Trenčíne na ďalšie konanie. Vo zvyšku dovoľanie odmietol. V konaní vedenom pred OS Prievidza sp. zn. 15C/13/2020 sa koná o nároku žalobkyne voči žalovaným Z. M., K. M., U. Ľ. M. z titulu náhrady za užívanie jej podielu, resp. bezdôvodného obohatenia za dobu od novembra 2019 do mája 2020, žalobkyňa svoje nároky v konaní rozširovala o ďalšie obdobie. OS Prievidza rozsudkom sp. zn. 15C/13/2020 zo dňa 19. 05. 2022 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť za žalované obdobie istinu 12.035 eur s príslušenstvom, vo zvyšku žalobu zamietol. Rozhodnutie nie je právoplatné. V písomnom vyjadrení z 09. 03. 2016 žalobkyňa zotrvala na argumentácii, že darovacia zmluva z októbra 2015 bola robená s úmyslom ukrátiť ju ako veriteľa na jej právach, obaja žalovaní vedeli o všetkých súdnych sporoch, Z. M. sa zbavil majetku, z ktorého by bolo možné uspokojiť jej pohľadávku vo veci 12C/18/2015. Dôkazné bremeno pritom o dôvode uzavretia tejto zmluvy zaťažuje žalovaných, keďže išlo o prevod osobám blízkym. Z jej pohľadu boli splnené všetky zákonné predpoklady na úspešné odporovanie napadnutého právneho úkonu. V návrhu zo dňa 15. 07. 2016 poukázala na ďalší peňažný nárok, ktorý uplatnila voči Z. M. a následne aj voči žalovaným v 1/ a 2/ rade z titulu náhrady za užívanie jej podielu, a to za obdobie od marca 2015 do budúcnosti, konanie sa vedie pod sp. zn. 10C/16/2016. Z listín z exekučného konania vedeného súdnym exekútorom JUDr. Ladislavom Ďorďovičom ml. v konaní 239 Ex 490/2021 vyplýva, že exekúcia vedená na návrh oprávnenej - žalobkyne voči povinným A. Z. M., K. M. a U. Ľ. M. (návrh podaný 25. 06. 2021) na základe exekučného titulu, a to rozsudku KS v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021 bola ukončená vymožením pohľadávky z dôvodu splnenia vymáhaného nároku povinnými. Taktiež boli vymožené trovy oprávneného a trovy súdneho exekútora. Žalobkyni bola zo strany súdneho exekútora vyplatená suma 19.955 eur. Žalobkyňa pred súdom prvej inštancie dňa 11. 11. 2021 uviedla, že pohľadávku priznanú rozsudkom KS v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021 má vymoženú, exekúcia skončila v mesiacoch august a september 2021. V ostatnom zotrvala na žalobnom nároku, nesúhlasila s prerušením konania v dôsledku podaného dovoľania proti rozsudku odvolacieho súdu. Po zrušení posledného uznesenia o prerušení konania žalobkyňa v konaní tvrdila, že jej pohľadávka voči žalovanému vznikla momentom porušenia užívacej dohody v auguste 2004 a týmto momentom jej vzniká právo na náhradu za užívanie jej podielu. Momentálne uplatňuje ďalší nárok v konaní 15C/13/2020, kde jej taktiež bol priznaný nárok 12.035 eur s príslušenstvom. Majetok dlžníka nie je postačujúci, pretože skôr zdedený nehnuteľný majetok predal a peniaze použil pre svoju potrebu, pozemky v k.ú. F., ktoré vlastní nemajú takú hodnotu, z ktorej by uspokojila svoju pohľadávku. Z. M.

vlastní garáž v okrajovej časti Z., kde hodnota je najviac 7.000 eur, má rozostavaný dom a pozemky v k.ú. K. P. - LV č. XXX, avšak tieto by ťažko speňažila a boli kúpené po uskutočnení namietaného právneho úkonu. K uvedenému predložila aj listiny. Zástupca žalovaných v konaní opätovne tvrdil, že žalobkyňa nadobudla v roku 1991 podiel na nehnuteľnostiach neplatne, čo samotná žalobkyňa niekoľkokrát zdôrazňovala. Samostatné konanie o neplatnosť darovacej zmluvy z 04. 11. 1991 sa nevedlo, súd má na absolútnu neplatnosť prihliadať ex offo. Svoju argumentáciu bližšie rozviedol v písomnom podaní z 03. 03. 2022. Na pojednávaní dňa 23. 01. 2023 zástupca žalovaných uviedol, že spätný prevod majetku na rodičov bol z dôvodu vykonávania jeho živnosti a hrozby straty celého majetku v prípade jeho platobnej neschopnosti, alebo iných zo živnosti vyplývajúcich sankcií a rodičia by mohli prísť o strechu nad hlavou. Prevod bol vykonaný aj z dôvodu dedenia A. M., ktorý by bol ukrátený o dedenie v prípade otcovej smrti. Prevod nebol špekulatívny, od roku 2015 sa nikto nepokúsil majetok scudziť. V ďalšom poukázal na jeho osobnú starostlivosť o rodičov a to, že si žalobkyňa neplní svoje zákonné a ani morálne povinnosti voči svojej matke. Súd prvej inštancie na predmetný spor aplikoval ustanovenia § 42a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a predmetnú žalobu posúdil ako nedôvodnú. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa v konaní tvrdila, že záväzkový právny vzťah, z ktorého vzniká dlžníkovi Z. M. povinnosť plniť a z ktorého odvíja svoje postavenie veriteľa v zmysle § 42a a nasledujúcich ustanovení Občianskeho zákonníka, nastal momentom porušenia užívacej dohody v roku 2004. S touto argumentáciou súd prvej inštancie nesúhlasí. Existencia užívacej dohody nebola súdmi v predchádzajúcich súdnych konaniach preukázaná a žalobkyňou uplatňované nároky z titulu náhrady za užívanie jej podielu či už podľa § 137 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, alebo z titulu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka u jej dlžníka Z. M. po roku 2015 nevychádzali z existencie užívacej dohody a jej následného porušovania. Dlžníkom žalobkyne je Z. M. a jej nárok ako veriteľky mohol za relevantné obdobie vzniknúť len z titulu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pretože v tomto čase už Z. M. nebol podielovým spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti. Uvažovať o tom, že v roku 2015, kedy bola urobená namietaná darovacia zmluva, existoval záväzkový právny vzťah medzi žalobkyňou a jej dlžníkom Z. M.Č. z titulu možného bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania jej podielu aj v roku 2019 a ďalej, je podľa názoru súdu prvej inštancie vylúčené. Jej nároky do roku 2019 buď neboli súdom priznané, alebo boli uspokojené plnením. Žalobkyňa podala predmetnú žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu v čase, keď tvrdila, že jej vzniká nárok voči žalovanému a neskôr aj voči žalovaným v 1/ a 2/ rade ako priamym dlžníkom na náhradu za užívanie jej podielu, pričom svoju pohľadávku uplatňovala v konaní 12C/18/2015, išlo o domnelé nároky za september 2011 do 28. 02. 2015. Žaloba žalobkyne bola však právoplatne zamietnutá, teda žalobkyňa nemala právne postavenie veriteľky voči dlžníkovi a súd v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu vyčkal na právoplatné skončenie tohto súdneho konania. Následne súd prerušil konanie aj do skončenia následného súdneho konania 10C/16/2016, v ktorom si žalobkyňa uplatňovala svoje nároky za obdobie od marca 2015 do júna 2016 aj voči dlžníkovi Z. M.. Je pravdou, že tento časový nárok spadal tak pred moment uzavretia napadnutej darovacej zmluvy ako i po jej uzavretí, a teda žalobkyňa mohla mať postavenie veriteľa pre účely § 42 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prerušil predmetné konanie do právoplatného skončenia konania vo veci 10C/16/2016, následne do skončenia odvolacieho konania. Je preukázané, že celý tam žalovaný nárok od marca 2015 do októbra 2019 (uplatňovaný nielen voči dlžníkovi Z. M., ale aj voči žalovaným v 1/ a 2/ rade ako priamymi dlžníkmi) mala žalobkyňa uspokojený v exekučnom konaní. Žalobkyňa mohla uspokojiť svoju pohľadávku v exekučnom konaní aj nedisponujúc rozsudkom o odporovateľnosti právneho úkonu aj postihnutím majetku priamo žalovaných v 1/ a 2/ rade, pretože títo boli zaviazaní na spoločné plnenie s dlžníkom. Žalobkyňa preto ohľadom tejto pohľadávky už nemá postavenie veriteľa, pretože dlh jej dlžníka zanikol splnením. Vymáhateľnosť alebo uspokojenie nároku proti dlžníkovi v súvislosti s ustanovením § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka treba chápať len v spojitosti s „jeho odporovateľným právnym úkonom“, nejde o vymáhateľnosť alebo uspokojenie pohľadávky veriteľa, ktorý sa domáha súdnej ochrany podľa § 42a Občianskeho zákonníka. Zmyslom žaloby podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka je z pohľadu žalujúceho veriteľa dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že je voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon. Rozhodnutie súdu o odporovacej žalobe, ktorej bolo vyhovené, potom predstavuje podklad na to, že sa veriteľ môže na základe exekučného titulu vydaného proti dlžníkovi domáhať exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Podľa názoru súdu prvej inštancie odporovacia žaloba je teda právnym

prostriedkom slúžiacim výhradne k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní. Žalobkyňa vo vzťahu k jej pohľadávke voči dlžníkovi za dobu od marca 2015 do októbra 2019 už nemá právne postavenie veriteľa, neexistuje voči dlžníkovi vymáhateľná pohľadávka, rozsudok súdu o odporovacej žalobe nemôže byť právnym prostriedkom k uspokojeniu vymáhanej pohľadávky v exekučnom konaní, pretože túto má už plne uspokojenú. Pokiaľ ide o ďalší žalobkyňou uplatňovaný nárok v konaní sp. zn. 15C/13/2020 za dobu od novembra 2019 do septembra 2021, resp. do budúcnosti, podľa názoru súdu prvej inštancie namietaný právny úkon darovacia zmluva z októbra 2015 už z hľadiska času nemôže dopadať na túto pohľadávku. Od októbra 2015 do novembra 2019 ubehlo viac ako trojročné obdobie v zmysle § 42a ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. V čase darovacej zmluvy nebola žalobkyňa veriteľkou žalovaného čo do tohto nároku, jej pohľadávka nebola daná a teda neexistovala a neexistoval ani žiadny podklad pre záväzkovo-právny vzťah (napr. NS ČR sp. zn. 21Cdo/549/2001 z 22. 01. 2002). Možnosť použitia rozsudku o odporovacej žalobe v konkrétnom exekučnom konaní sa musí nepochybne viazať ku konkrétnej existujúcej pohľadávke, ktorá bude nakoniec priznaná veriteľovi právoplatným exekučným titulom. Keďže podľa názoru súdu prvej inštancie v čase uzavretia a následného odkladovania darovacej zmluvy dňom 16. 11. 2015 žalobkyňi nevznikla pohľadávka z titulu možného budúceho bezdôvodného obohatenia jej dlžníka v roku 2019, súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne. Nakoniec, nepochybným faktom zostáva, že v čase rozhodovania súdu o žalobe o odporovateľnosti právneho úkonu žalobkyňa nedisponuje žiadnou vymáhateľnou pohľadávkou voči dlžníkovi (III. ÚS 271/05 zo dňa 05. 10. 2005). Na záver súd prvej inštancie skonštatoval, že plne rešpektujúc význam a hmotnoprávne dôsledky odporovateľnosti právneho úkonu, nemožno právo veriteľa domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu vykladať bez rozumných hraníc. Uvažovať o úmysle dlžníka v roku 2015, že v tomto čase ukracuje pohľadávku veriteľa z titulu budúceho bezdôvodného obohatenia v roku 2019 vyznieva „ad absurdum“. V opačnom prípade by hociktorý veriteľ mohol zažalovať odporovateľnosť právneho úkonu urobeného hocikým s tvrdením, že v budúcnosti vznikne budúci dlh dlžníka. Súd prvej inštancie sa s ostatnými hmotnoprávnymi podmienkami úspešného odporovania právneho úkonu, t.j. úmyslu dlžníka ukrátiť uspokojenie pohľadávky, existenciu ostatného majetku dlžníka a možnosťou uspokojenia následných pohľadávok v budúcnosti, nezaoberal.

6. Na odvolanie žalobkyne odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6.1. V odvolacom konaní nezistil odvolací súd žiadne dôvody na zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP alebo podľa § 389 ods. 1 CSP. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože v danej veci nezistil dôvod k tomu, aby zopakoval alebo doplnil dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uviedol, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom prejednávania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania. Rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.2. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy hodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď s poukazom na ním citované ustanovenie žalobu žalobkyne zamietol a žalovaným nepriznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania. Za aplikácie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje. Hlavne poukazuje na ods. 22 až 25 napadnutého rozsudku, v ktorých súd prvej inštancie zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie. Práve z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP nie je žiadúce, aby odvolací súd v odôvodnení

svojho rozhodnutia zopakoval tie skutkové a právne závery, ktoré sú obsiahnuté v napadnutom rozsudku súdu prvej inštalácie a s ktorými sa stotožňuje. Odvolací súd v rámci postupu podľa § 387 ods. 2 a 3 CSP k odvolacím dôvodom žalobkyne uvádza: Inštitút odporovateľnosti v zásade slúži potrebám exekučného konania, nakoľko jeho účelom je umožniť veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia tejto pohľadávky z majetku (vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt), ktorý ušiel dlžníkovi v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu. Odporovacia žaloba podľa ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka je teda právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní. Veriteľ musí mať v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu pohľadávku voči dlžníkovi, ktorá nemusí byť ešte vymáhateľná, musí však existovať. Odporovať právnemu úkonu môže veriteľ aj vtedy, ak jeho pohľadávka vznikne až v budúcnosti, musí však v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu existovať medzi veriteľom a dlžníkom záväzkový, resp. iný vzťah, na základe ktorého je zrejmé a isté, že pohľadávka v budúcnosti vznikne. Právo odporovať právnemu úkonu dlžníka má veriteľ aj vtedy, ak dlžníkov nárok z odporovaného právneho úkonu je už vymáhateľný alebo uspokojený.

6.3. Keďže pasívne vecne legitimovaným subjektom je tretia osoba, ktorá s dlžníkom uzavrela právny úkon, je potrebné poslednú vetu ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka vykladať vo vzťahu k tejto tretej osobe ako strane sporu v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu tak, že ak aj tretia osoba už nárok dlžníka z odporovateľného právneho úkonu, teda svoju povinnosť, splnila (napr. kúpnu cenu pri kúpnej zmluve už zaplatila), nemá táto skutočnosť vplyv na konanie o odporovateľnosť tohto právneho úkonu a tretia osoba aj napriek tejto skutočnosti bude pasívne vecne legitimovanou stranou sporu a veriteľ má právo odporovať tomuto právnemu úkonu. Inak povedané, osoba, ktorá má z odporovateľného právneho úkonu prospech (v prospech ktorej sa právny úkon urobil) nemôže byť v spore úspešná len preto, že nárok z tohto právneho úkonu je už vymáhateľný, resp. uspokojený (právny názor publikovaný v odbornej právnickej literatúre - Jaromír Svoboda a kol. Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy V. vydanie, Eurounion, Bratislava 2004, str. 102).

6.4. V danej veci žalobkyňa podala odporovaciu žalobu z dôvodu, že v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu - darovacej zmluvy, mala voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, ktorá však bola v priebehu konania exekučne vymožená, teda zanikla. Žalobkyňa túto skutočnosť potvrdila a naďalej zotrvala na svojej žalobe a odôvodňovala ju ďalšou vymáhateľnou pohľadávkou, ktorú má voči dlžníkovi. Ide však o pohľadávku, ktorá vznikla viac ako 3 roky po podaní predmetnej žaloby a teda v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu neexistovala. Súd prvej inštalácie správne konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v predmetnej veci. Žalobkyňa v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu - darovacej zmluvy z októbra 2015 nemohla mať existujúcu pohľadávku, ktorá vznikla až v roku 2019. Nie je možné konštatovať ani, že ide o pohľadávku pokračujúcu, resp. budúcu, nakoľko jej právnym základom je nárok vydanie bezdôvodného obohatenia ako peňažnej náhrady za (nad)užívanie spoluvlastníckeho podielu, pričom tento nárok vznikne až vtedy, keď k užívaniu spoluvlastníckeho podielu dôjde. O budúcu pohľadávku by mohlo ísť v prípade uzatvorenia zmluvného vzťahu, na základe ktorého by pravidelne v určitom časovom období vznikala pohľadávka, ktorú by bol povinný dlžník uhrádzať. K námietke žalobkyne, že súd prvej inštalácie aplikoval českú judikatúru odvolací súd uvádza v súlade s názorom žalobkyne, že rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, resp. Ústavného súdu ČR, nespádajú pod pojem ustálená rozhodovacia prax. Súd prvej inštalácie uviedol rozhodnutie českého súdu, ktorého právne závery vychádzajú z totožnej právnej úpravy (právna úprava odporovateľnosti právneho úkonu bola v čase rozhodnutia českého súdu totožná so znením ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka) len ako podporné tvrdenie k svojmu rozhodnutiu a odôvodneniu (súd prvej inštalácie sa so závermi českého súdu len stotožnil). 31. Námietku žalobkyne, že súd prvej inštalácie rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko žalobkyňa neuviedla žiadne konkrétne rozhodnutie, ktoré by riešilo právnu otázku vo vzťahu k druhej vete ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka (ktorá bola v predmetnej veci sporná). Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré žalobkyňa uvádzala sa týkali len problematiky pojmu vymáhateľnej pohľadávky. Na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky poukazuje aj odvolací súd, vedomý si toho, že rozhodnutia súdov iných štátov síce nie sú judikatúrou najvyššej súdnej inštalácie na území Slovenskej republiky, avšak jeho závery vychádzajú z totožnej právnej úpravy, pričom odvolací súd sa s týmito závermi stotožňuje. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1309/2012 zo dňa 25. 09. 2012, „... Nejvyšší soud již

ve svém rozsudku ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 30 Cdo 3302/2006 (jež je veřejnosti přístupné na webových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz), dovodil, že je třeba vykládat v souladu s teorií i ustálenou soudní praxí shora citované ustanovení § 42a odst. 1 věta druhá obč. zák. tak, že pasivně legitimovaný subjekt (§ 42a odst. 3 obč. zák.) se nemůže s úspěchem bránit proti odpůrčí žalobě věřitele tím, že jeho vlastní nárok vůči dlužníkovi z jeho odporovatelného úkonu je již vymahatelný anebo byl-li již uspokojen. Toto ustanovení je tedy třeba interpretovat tak, že věřitel může právnímu úkonu dlužníka odporovat i v případě, že se tento právní úkon stal předmětem soudního řízení mezi dlužníkem a osobou, která s ním tento úkon uzavřela (druhou stranou odporovatelného úkonu - nabyvatelem), nabyvateli z něho bylo přisouzeno plnění a toto plnění bylo na dlužníkovi vymoženo exekučně. Okolnost, že odporovatelný právní úkon byl předmětem jiného řízení, že v tomto řízení bylo nabyvateli přisouzeno nějaké plnění z tohoto odporovatelného úkonu a pod., totiž nemá na řízení o odpůrčí žalobě žádný vliv - s výjimkou případu, kdy by v takovém řízení byla konstatována neplatnost předmětného úkonu.“ Za skutkovou a právně správnou považuje odvolací soud rozsudek soudu první instance aj. vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvej instance podľa § 255 ods. 1 CSP, pričom svoje rozhodnutie zrozumiteľne a jasne odôvodnil. Žalovaným 1/ a 2/ trovy konania žiadne nevznikli a tak správne rozhodol, že im náhradu trov nepriznal.

6.5. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa dovolanie. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa uviedla, že jej postupom súdov bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces. V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala pred súdom prvej instance odporovatelnosti právneho úkonu, darovacej zmluvy zo dňa 07. 10. 2015, zavkladovanej dňa 16. 11. 2015, ktorým Z. M. ako jej dlžník previedol majetok (svoj podiel 1/2 na dome súp.č. XXX/X a 2 pozemkoch, zapísaných na LV č. XXX v k.ú. K. P.) darom na žalovaných 1/ a 2/, v úmysle zmarit' exekúciu a zabrániť žalobkyni domôcť sa jej práva na vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnene užívaný podiel 1/2 v jej vlastníctve na totožných nehnuteľnostiach. Žalobkyňa sa už 15 rokov márne snaží dosiahnuť zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom súdy I. a II. instance už 15 rokov systematicky spolupracujú na tom, aby žalobkyňu v tomto vzťahu udržali; jednak zamietnutím žaloby o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva pre „dobré mravy“ a následným postupom cielene zameraným na to, aby žalobkyňa nemohla získať nijaký exekučný titul, na podklade ktorého by mohla zahájiť dražbu tohto majetku a konečne sa majetkovo vysporiadať. Toto vykonávajú dlhodobo zneužívaním svojho postavenia formou systematického zamietania alebo znižovania nárokov, vyplývajúcich z nezákonného užívania jej podielu pod rôznymi zámienkami. Samotný Krajský súd v Trenčíne, bez problémov aplikuje v tejto veci českú judikatúru, ktorá je v prípade žalobkyne vraj neprípustná, avšak bez problémov sa podľa nej rozhoduje, ak sa na jej základe má žalobkyni škodiť. Preto žalobkyňa podáva opakovane námietky zaujatosti a túto podala v tejto veci proti celému odvolaciemu súdu, lebo všetci sudcovia postupujú proti žalobkyni - sudkyni v porušovaní jej práv úplne rovnako a diskriminačne. Napriek týmto skutočnostiam títo sudcovia neboli ako celok vylúčení a vec nebola prikázaná na rozhodnutie inému odvolaciemu súdu. Žalobkyni v odvolacom konaní sp.zn. 17Co/21/2023 bola zaujatými sudcami, systematicky ochraňujúcich žalovaných 1/ a 2/ pred exekúciou po dobu 15 rokov znova úplne odopretá súdna ochrana. V tejto veci nerozhodoval nestranný ale zaujatý senát odvolacieho súdu (ako celok) a dovolací súd je v zmysle judikátu R 59/1997 povinný sa touto námietkou žalobkyne zaoberať. Zaujatosť sudcov jednoznačne vyplýva v popretí skutkového stavu, krivení práva v prospech žalovaných 1/ a 2/. Zaujatý odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku tvrdil, že žalobkyňa nemá žiadnu vymáhateľnú pohľadávku voči Z. M., ktorý previedol darovacou zmluvou v roku 2015 svoj majetok na žalovaných 1/ a 2/. Avšak vo svojom rozhodnutí sp.zn. 17Co/21/2023 na stranách 2/ a 3/ citoval z rozhodnutí OS Prievidza sp.zn. 9C/154/2011 (bod 4.), sp.zn. 10C/16/2016 (bod 5.), sp.zn. 15C/13/2020 (bod 6.) a sp.zn. 12C/18/2015 (bod 3.), týkajúce sa totožných nehnuteľností, ktoré všetky prešli odvolacím konaním na Krajskom súde v Trenčíne a sú právoplatné, potom musel nepochybne poznať nielen obsah týchto rozhodnutí ale aj ustálený skutkový stav, ktorý je nasledovný: žalobkyňa od roku 1991 vlastní podiel zapísaný v LV č. XXX v k.ú. K. P. na nehnuteľnostiach: dom súp.č. XXX/X postavený na parc.č. 19 a pozemky CKN parc.č. 19 zastavané plocha a nádvorie o výmere 337 m² a CKN parc.č. 20 - záhrady o výmere 273 m², zvyšný podiel vlastní žalovaní 2/ a 3/ titulom daru od Z. M. pod V 5284/15 zo dňa 07. 10. 2015 (pôvodne vlastníaceho od roku 1991) každý po 1-ine, na dome sú od roku 2004 vymenené zámky, žalobkyňa nemá kľúče a celý majetok, vrátane pozemkov je okupovaný a užívaný výlučne žalovanými 1/ a 2/ spolu s Z. M. bez akejkoľvek dohody o bezplatnom užívaní s ňou.

6.6. Dňa 01. 09. 2014 žalobkyňa zaslala Z. M. výzvu, aby jej platil za užívanie jej podielu za nehnuteľnosti v LV č. XXX v k.ú. K. P.C. bezdôvodné obohatenie vo výške 260 eur mesačne vždy k 15-dňu v mesiaci od 01. 09. 2014 bez časového obmedzenia, čo vyplýva z jej podania z 27. 11. 2014 v spise OS Prievidza sp.zn. 12C/18/2015, ktorú Z. M. prevzal, lebo na ňu odpovedal.

6.7. Ku dňu vyhlásenia rozsudku č.k. 17Co/21/2023 dňa 26. 03. 2021 existovali nasledovné exekučné tituly vo vzťahu žalobkyne ako oprávnenej a k Z. M. ako povinnom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie jej majetku v LV č. XXX v k.ú. K. P.:

a/ rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021 o odvolaniach žalobkyne a žalovaného 1/- Z. M. proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. novembra 2019, č.k. 10C/16/2016-318. Pohľadávka bola v čase rozhodnutia súdu o odporovateľnosti vymožená, čo do istiny a úrokov z omeškania v konaní 239 EX/490/21 a čo do trov v konaní 392 EX 565/2021.

b/ po čiastočnom zrušení rozsudku sp.zn. 17Co/16/2020 vo výroku II a III. Najvyšším súdom SR sp.zn. 7Cdo/285/2021 zo dňa 24. 08. 2022 je exekučným titulom rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/113/2022 zo dňa 19. 12. 2023 o odvolaniach žalobkyne a žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. novembra 2019, č.k. 10C/16/2016-318, kde bolo rozhodnuté takto: Návrh žalobkyne zo dňa 19. 12. 2023 na prerušenie odvolacieho konania zamietla (výrok I.). Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. zmeňuje takto: Žalovaný 1/ j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 14.052,43 eura s úrokom z omeškania v špecifikácii tam uvedenej. Vo výroku III. o zamietnutí žaloby žalobkyne voči žalovaným 2/, 3/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje (Výrok III.) Žalobkyňa m á proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (Výrok IV.). Žalovaní 2/, 3/ m a j ú proti žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (Výrok V.). Žalovaný 1/ m á proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 70,76 % (Výrok VI.). Žalovaným 2/, 3/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva (Výrok VII.).

c/ rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/55/2022 zo dňa 26. 10. 2023 o odvolaniach žalobkyne a žalovaných 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 19. mája 2022, č.k. 15C/13/2020-321, kde bolo rozhodnuté takto: Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a IV. z m e ň u j e takto: Žalovaný 1/- Z. M. j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni istinu 12.035 eura spolu s úrokom z omeškania v špecifikácii tam uvedenej. Vo zvyšnej časti žalobu zamietla (výrok II.). Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania (výrok III.). Žalovaní 2/, 3/ m a j ú proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (Výrok IV.). vo vzťahu k Z. M. aktuálne prebieha exekúcia Ex 243Ex 22/24 u súdneho exekútora JUDr. Štefana Kvasnicu z Myjavy.

6.8. Pokiaľ odvolací súd založil svoj právny názor, ktorý viedol k zamietnutiu žaloby na skutkovom základe, že ku dňu vyhlásenia dovolaní napadnutého rozsudku žalobkyňa nebola veriteľom a Z. M. nebol jej dlžníkom a teda nemá žiadnu vymáhateľnú pohľadávku, vedome klamal, aby ochránil žalovaných 1/ a 2/ pred exekúciou podielu, ktorý na nich odporovateľným úkonom v roku 2015 previedol Z. M., čo je nezákonné. Treba v tejto súvislosti poukázať na to, že proti rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/55/2022 ako aj sp.zn. 5Co/113/2022 je podané dovolanie a nároky vo vzťahu k Z. M. sa budú len zvyšovať.

6.9. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla nasledovné právne otázky: Právna otázka č. 1: Možno považovať nárok z bezdôvodného obohatenia za pohľadávku ? Odpoveď: Samozrejme, vyplýva to zo zákona z § 488 a § 489 Občianskeho zákonníka.

Právna otázka č. 2: Je povinnosťou účastníka konania citovať do odvolania judikatúru ? Odpoveď: Nie je.

Právna otázka č. 3: Je možné na území SR aplikovať v rámci rozhodovacej činnosti súdu českú judikatúru. Odpoveď: Nie.

Právna otázka č. 4: Vyžaduje dohoda/zmena dohody spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci písomnú formu ak ide o nehnuteľnú vec ? Odpoveď: Cpj 8/72 „K niektorým otázkam rozhodovania súdov vo veciach podielového spoluvlastníctva” ohľadne užívania spoločnej veci: Dohoda spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci nevyžaduje písomnú formu, ani ak ide o nehnuteľnú vec. Môže byť teda uzavretá aj len ústne. Ak bola uzavretá na neurčitý čas, to znamená, ak v nej účastníci neurčili aj čas jej trvania, viaže účastníkov do tých čias, kým nedôjde ku zmene pomerov. Dohoda o užívaní spoločnej veci by

nepochybne mohla byť uzavretá aj mlčky. Treba však vždy starostlivo uvážiť či už v samom dlhodobom užívaní veci určitým spôsobom treba a možno vidieť takúto dohodu. Bude tomu tak len vtedy, ak je takéto užívanie veci podľa všetkých okolností zjavne výrazom uváženej vôle vzájomnou dohodou upraviť užívanie veci a nie len dlhodobým faktickým stavom, ktorý popripade porušuje práva niektorého spoluvlastníka.

Právna otázka č. 5: Môžu dohodu o užívaní spoločnej veci uzavrieť len niektorí spoluvlastníci ?
Odpoveď: Cpj 8/72 „K niektorým otázkam rozhodovania súdov vo veciach podielového spoluvlastníctva“ ohľadne užívania spoločnej veci: Dohoda vyžaduje súhlas všetkých spoluvlastníkov.

Právna otázka č. 6: Považuje sa výmena zámkov na dome a znemožnenie užívania spoločnej veci za zmenu pomerov ?
Odpoveď: Cpj 8/72 „K niektorým otázkam rozhodovania súdov vo veciach podielového spoluvlastníctva“ ohľadne užívania spoločnej veci: Pri úprave spoločného užívania prichádzajú do úvahy tieto základné možnosti: a) rozdelenie užívania veci tak, že jednotliví spoluvlastníci budú užívať určité im vydelené časti spoločnej veci; b) jeden zo spoluvlastníkov bude užívať celú vec a ostatní dostanú náhradu (spravidla peňažnú); c) všetci spoluvlastníci budú vec užívať striedavo v určitých časových obdobiach. Podstatnou zmenou okolností bude vznik okolností objektívnych aj subjektívnych, o ktorých možno odôvodnene predpokladať, že by boli mali za následok inú úpravu spoločného užívania, ak by sa už v tom čase boli vyskytli. Napr. spoluvlastník, ktorý predtým býval na inom mieste, sa prisťahuje na miesto, kde je spoločný rodinný dom.

Právna otázka č. 7: Kedy vzniká pri výmene zámkov pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia ?
Podľa judikatúry R 54/1973, R 61/1996, JUD57798Sk (2Cz 54/79): „Ak jeden zo spoluvlastníkov v rozpore s dohodou a proti vôli ostatných spoluvlastníkov sám užíva predmet spoluvlastníctva, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť náhradu. Náhrada sa v takom prípade stanoví odo dňa, keď došlo k porušeniu dohody, ktorá predtým upravovala spoločné užívanie nehnuteľností - výmena zámkov. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle § 137 ods. 1 OZ oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčeného z užívania spoločnej veci poskytnúť.“

Právna otázka č. 8: Musí žalobca uplatniť žalobou nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu jeho vzniku, teda v plnej výške a je to opakujúce sa plnenie ?
Odpoveď: Uznesenie NS SR sp. zn 8Cdo/439/2014 zo dňa 27. januára 2016.

Právna otázka č. 9: Musí mať veriteľ v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu existujúcu pohľadávku voči dlžníkovi ?

Odpoveď: Nemusí. Z rozhodnutia NS SR sp.zn. 5Cdo/142/2002 publikovaného ako judikát R 63/2004 jasne vyplýva, že pre aplikáciu ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka je podstatným preukázateľným a objektívne daný dôvod na úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu, aj keď veriteľ v čase uzatvárania takéhoto úkonu nebol s dlžníkom (darcom) v právnom vzťahu, ak takýto nárok uplatnil v lehote troch rokov od uzavretia odporovateľného úkonu (darovacej zmluvy) a je objektívne preukázané, že obdarovaný takýto úmysel za daných okolností pri náležitej starostlivosti musel poznať.

Právna otázka č. 10: Aký je správny výklad ust. § 42a ods. 2 OZ v znení „odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa možno odporovať len vymáhateľným pohľadávkam splatným 3 roky od uskutočnenia odporovateľného úkonu ?
Odpoveď: Lehota 3 rokov nemá nič spoločné so splatnosťou vymáhateľnej pohľadávky. Lehota 3 roky sa vzťahuje výlučne na podanie žaloby o odporovateľnosť, ktorá začína plynúť v prípade prevodu nehnuteľností dňom povolenia vkladu vlastníckeho práva právneho úkonu dlžníka

Právna otázka č. 11: Môže byť predmetom odporovateľnosti aj budúca pohľadávka ?
Odpoveď: Uznesenie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/198/2010 zo dňa 27. 02. 2012 pre uplatnenie odporovateľnosti je právne významné, že veriteľ je skutočne veriteľom a že dlžník urobil ukracujúci úkon. Odporovacia žaloba môže byť úspešná iba vtedy, ak je pohľadávka veriteľa vymáhateľná aspoň v dobe rozhodnutia súdu.

6.10. Zo skutkového stavu je nepochybné, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy zo dňa 07. 10. 2015 už existovalo právo na plnenie voči Z. M. z titulu vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 8/2004 - priamo zo zákona, pretože došlo k výmene zámkov a okupácii majetku žalobkyne bez dohody o

bezplatnom užívaní, pričom predmetom sporu na súde bola až (po zamietnutí žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva) pohľadávka za obdobie od 01. 09. 2011 do 2/2015 vymáhaná pred OS Prievidza, ktorá bola právoplatne zamietnutá s odôvodnením, že Z. M. vraj užíva len svoj podiel.

7. V spore pred OS Prievidza sp.zn. 10C/16/2016 už bolo predmetom vydanie bezdôvodného obohatenia - náhrady za užívanie totožných nehnuteľností od marca 2015 do 10/2019 a v spore pred OS Prievidza vydanie bezdôvodného obohatenia - náhrady za užívanie totožných nehnuteľností za obdobie od 11/2019 do 5/2020. Takže ku dňu vyhlásenia rozsudku o odporovateľnosti k 26. 03. 2024 disponovala žalobkyňa dvoma právoplatnými rozsudkami voči Z. M. o zaplatenie a to rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/55/2022 zo dňa 26. 10. 2023 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/113/2022 zo dňa 19. 12. 2023 a vymoženým (exekučne) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/16/2020 zo dňa 26. 05. 2021. Nepochybne teda žalobkyňa v čase rozhodovania súdu o odporovateľnosti bola aktívne vecne legitimovaná v spore o odporovateľnosť aj v prípade vymoženej pohľadávky, lebo tak to vyplýva zo zákona - § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úmysel Z. M. ukrátiť veriteľa bol zrejmý už z písomného vyjadrenia žalovaných k žalobe o odporovateľnosť.

7.1. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces je aj rozhodovanie o trovách konania, na čo zákonodarca pamätal, keď aktívnu vecnú legitímáciu priznával aj žalobcovi, v prípade ak sa exekučné konanie na vymáhateľnú pohľadávku skončilo pred konaním o odporovateľnosti. Ak by totiž ten, kto sa úspešne domáhal odporovateľnosti vymohol priznanú pohľadávku pred skončením sporu o odporovateľnosť, stratil by nárok na náhradu trov konania, ak by žalobu vzal späť podľa § 255 ods. 1 CSP a patil by trovy protistrane, preto žalobkyňa nevzala túto žalobu späť. Pokiaľ súd žalobu žalobkyne za danej dôkaznej situácie zamietol, postupoval v priamom rozpore s účelom a zmyslom odporovateľnosti, so zákonom a ustálenou judikatúrou.

7.2. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadala, aby dovolací súd v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Zároveň žiadala aj odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v časti výroku o trovách, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. K dovolaniu podali vyjadrenie žalovaní 1/ a 2/. Uvádzajú, že bolo preukázané, že Z. M. nie je dlžníkom žalobkyne, z obsahu dovolania vyplynulo, že žiadajú dovolanie zamietnuť.

9. K vyjadreniu žalovaných podala žalobkyňa písomné stanovisko, v ktorom uviedla, že s okruhom uvedených námietok zo strany žalovaných nesúhlasí, ktoré stanovisko zároveň podrobne rozviedla.

10. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

10.1. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi subsidiárne dovolací súd k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP). Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd prednostne pristúpil k posúdeniu existencie namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

10.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádia konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10.3. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia

inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10.4. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

10.5. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.6. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10.7. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

10.8. Žalobkyňa v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP predovšetkým namieta, že o jej žalobe rozhodli zaujatí sudcovia, keď podávala námietku zaujatosti proti celému odvolaciemu súdu, napriek tomu títo neboli vylúčení a vec nebola prikázaná na rozhodnutie inému odvolaciemu súdu. Podľa nej zaujatosť vyplýva v popretí skutkového stavu, krivení práva v prospech žalovaných. Z obsahu dovolania je možné teda vyvodiť dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10.9. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

11. V zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 CSP je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k stranám sporu (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k strane sporu určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom strán sporu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (porovnaj napríklad 3Cdo/38/2019, 4Cdo/18/2019, 4Cdo/172/2017, 2Cdo/301/2018, 7Cdo/206/2018).

11.1. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 01. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavy“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to určení podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelenie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pridelenia súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).

11.2. Zo stabilnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06). Z hľadiska posúdenia dôvodnosti vznesenej námietky zaujatosti je právne významný vzťah sudcu so zreteľom na jeho pomer k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia o spore, alebo k stranám sporu, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom pomere (tak pozitívnom alebo negatívnom) k nim, alebo k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

11.3. Súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavnoprávna úprava práva na spravodlivý proces zakotvená v čl. 46 ústavy zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 ods. 1 ústavy). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu ako tzv. zákonný sudca, ktorý by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania.

11.4. Z obsahu spisu bolo zistené, že Najvyšší súd SR v uvedenej veci uznesením pod sp. zn. INc/8/2016 zo dňa 13. 09. 2016 rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej žalobkyňou voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trenčíne a to tak, že prvým výrokom uviedol sudcov odvolacieho súdu, ktorí nie sú vo veci vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ďalším výrokom rozhodol o sudcoch, ktorí sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Rovnako z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. Spr/704/2023 vydané predsedníčkou KS v Trenčíne dňa 17. 04. 2023 bolo zistené, že táto z prejednávania a rozhodovania veci v I. výroku vylúčila tam uvedených sudcov a v II. výroku uviedla sudcov, ktorí nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Tiež z uznesenia KS v Trenčíne pod Spr 705/2024 zo dňa 29. 02. 2024 bolo zistené, že sudkyňa JUDr. Eva Vékonyová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. V predmetnej odvolacej veci rozhodovali sudcovia v senáte: predsedníčka senátu - JUDr. Ivica Čelková, JUDr. Eva Vékonyová - členka senátu, JUDr. Roman Hargaš - člen senátu. Títo v zmysle uvedeného uznesenia Najvyššieho súdu SR a uznesení krajského súdu neboli vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Z tohto dôvodu námietka zaujatosti všetkých sudcov uvedená v podanom dovolaní nemôže byť dôvodnou, je len opakujúcou námietkou, na ktorú sa v zmysle § 53 ods. 2 CSP ani neprihliada. Keďže námietka zaujatosti všetkých sudcov vznesená v dovolaní obsahuje všeobecnú nespokojnosť žalobkyne s rozhodnutím o odvolaní, táto spočíva v rozhodovacej činnosti, súd na takúto v zmysle § 53 ods. 3 CSP rovnako ani neprihliada. Námietka ani prípadne neobsahuje žiadne nové tvrdenia v súvislosti s dôvodmi vylúčenia v zmysle § 49 ods. 1 CSP vo vzťahu k sudcom odvolacieho súdu, resp. vec prejednávajúcim sudcom, neobsahuje žiadne dôvody vylúčenia v zmysle § 49 ods. 1 CSP, nemôže byť námietkou dôvodnou. Preto je táto dovolacia námietka žalobkyne neopodstatnená.

Dovolanie vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

12. Žalobkyňa nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP videla v nesprávnom právnom posúdení vo viacerých právnych otázkach (viď dovolanie bod. 6.8.).

12.1. K tomu vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z hľadiska § 421

ods. 1 CSP je relevantná len právna (nie skutková) otázka. Pripomenúť treba, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí. Dovolací súd poukazuje tiež na to, že právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemôžu mať hypotetický charakter, ale sú spojené so skutkovým stavom, z ktorého odvolací súd vychádzal, t.j. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia tejto konkrétnej otázky.

12.3. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01. 01. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. 12. 1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. 12. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj dovolateľom označený rozsudok býv. Najvyššieho súdu SSR z 30. 1. 1975 sp. zn. 1 Cz 129/74, ktorý bol publikovaný v Zborníku stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR 1970 - 1983, č. IV, Praha 1986, str. 461, a ktorý je pri nezmenenej právnej úprave v riešenej právnej otázke stále použiteľný.

12.4. Vzhľadom na prípustnosť dovolania podrobil dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu prieskumu v zmysle namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP), pričom dovolateľka nastolila viaceré právne otázky, ktoré podľa nej neboli odvolacím súdom správne právne vyriešené. Ako prvou prípustnou dovolacou otázkou bola otázka č. 9. v zmysle vyššie uvedených zásad, na ktorej právnom posúdení bolo založené napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a to: „Musí mať veriteľ v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu existujúcu pohľadávku voči dlžníkovi?“

12.5. Je potrebné uviesť, že predmetom sporu bola žaloba žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že darovacia zmluva z októbra 2015 pod V 5284/15, ktorou Z. M. previedol spoluvlastnícky podiel v 1-ici na nehnuteľnostiach - dom s.č. XXX/X postavený na parcele č. 19 a pozemkoch parcela č. 19 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 337 m² a parcela č. 20 - záhrady o výmere 273 m², zapísané na LV č. XXX pre okres Prievidza, obec Z., k.ú. K. P. na žalovaných v 1/ a 2/ rade, na každého v 1-ine, je vo vzťahu k žalobkyni právne neúčinná. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s odôvodnením v bodoch v podstatnom 26. až 31: „, Inštitút odporovateľnosti v zásade slúži potrebám exekučného konania, nakoľko jeho účelom je umožniť

veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia tejto pohľadávky z majetku (vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt), ktorý ušiel dlžníkovi v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu. Odporovacia žaloba podľa ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka je teda právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní. Veriteľ musí mať v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu pohľadávku voči dlžníkovi, ktorá nemusí byť ešte vymáhateľná, musí však existovať. Odporovať právnemu úkonu môže veriteľ aj vtedy, ak jeho pohľadávka vznikne až v budúcnosti, musí však v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu existovať medzi veriteľom a dlžníkom záväzkový, resp. iný vzťah, na základe ktorého je zrejmé a isté, že pohľadávka v budúcnosti vznikne. Právo odporovať právnemu úkonu dlžníka má veriteľ aj vtedy, ak dlžníkov nárok z odporovaného právneho úkonu je už vymáhateľný alebo uspokojený. 27. Keďže pasívne vecne legitimovaným subjektom je tretia osoba, ktorá s dlžníkom uzavrela právny úkon, je potrebné poslednú vetu ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka vykladať vo vzťahu k tejto tretej osobe ako strane sporu v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu tak, že ak aj tretia osoba už nárok dlžníka z odporovateľného právneho úkonu, teda svoju povinnosť, splnila (napr. kúpnu cenu pri kúpnej zmluve už zaplatila), nemá táto skutočnosť vplyv na konanie o odporovateľnosť tohto právneho úkonu a tretia osoba aj napriek tejto skutočnosti bude pasívne vecne legitimovanou stranou sporu a veriteľ má právo odporovať tomuto právnemu úkonu. Inak povedané, osoba, ktorá má z odporovateľného právneho úkonu prospech (v prospech ktorej sa právny úkon urobil) nemôže byť v spore úspešná len preto, že nárok z tohto právneho úkonu je už vymáhateľný, resp. uspokojený (právny názor publikovaný v odbornej právnickej literatúre - Jaromír Svoboda a kol. Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy V. vydanie, Eurounion, Bratislava 2004, str. 102).

28. V danej veci žalobkyňa podala odporovaciu žalobu z dôvodu, že v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu - darovacej zmluvy, mala voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, ktorá však bola v priebehu konania exekučne vymožená, teda zanikla. Žalobkyňa túto skutočnosť potvrdila a naďalej zotrvala na svojej žalobe a odôvodňovala ju ďalšou vymáhateľnou pohľadávkou, ktorú má voči dlžníkovi. Ide však o pohľadávku, ktorá vznikla viac ako 3 roky po podaní predmetnej žaloby a teda v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu neexistovala. 29. Súd prvej inštancie správne konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v predmetnej veci. Žalobkyňa v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu - darovacej zmluvy z októbra 2015 nemohla mať existujúcu pohľadávku, ktorá vznikla až v roku 2019. Nie je možné konštatovať ani, že ide o pohľadávku pokračujúcu, resp. budúcu, nakoľko jej právnym základom je nárok vydanie bezdôvodného obohatenia ako peňažnej náhrady za (nad)užívanie spoluvlastníckeho podielu, pričom tento nárok vznikne až vtedy, keď k užívaniu spoluvlastníckeho podielu dôjde. O budúcu pohľadávku by mohlo ísť v prípade uzatvorenia zmluvného vzťahu, na základe ktorého by pravidelne v určitom časovom období vznikala pohľadávka, ktorú by bol povinný dlžník uhrádzať. 30. K námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie aplikoval českú judikatúru odvolací súd uvádza v súlade s názorom žalobkyne, že rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, resp. Ústavného súdu ČR, nespádajú pod pojem ustálená rozhodovacia prax. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodnutie českého súdu, ktorého právne závery vychádzajú z totožnej právnej úpravy (právna úprava odporovateľnosti právneho úkonu bola v čase rozhodnutia českého súdu totožná so znením ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka) len ako podporné tvrdenie k svojmu rozhodnutiu a odôvodneniu (súd prvej inštancie sa so závermi českého súdu len stotožnil). 31. Námietku žalobkyne, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko žalobkyňa neuviedla žiadne konkrétne rozhodnutie, ktoré by riešilo právnu otázku vo vzťahu k druhej vete ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka (ktorá bola v predmetnej veci sporná). Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré žalobkyňa uvádzala sa týkali len problematiky pojmu vymáhateľnej pohľadávky. Na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky poukazuje aj odvolací súd, vedomý si toho, že rozhodnutia súdov iných štátov síce nie sú judikatúrou najvyššej súdnej inštancie na území Slovenskej republiky, avšak jeho závery vychádzajú z totožnej právnej úpravy, pričom odvolací súd sa s týmito závermi stotožňuje.“

12.6. V podstate odvolací súd skonštatoval, že žalobkyňa nemala v čase uskutočnenia odporovaného úkonu (bod. 28.), keďže žaloba žalobkyne o zaplatenie proti Z. M. z titulu užívania jej podielu na rodinnom dome za obdobie od 01. 09. 2011 do 31. 08. 2014 vedená na OS Prievidza pod sp. zn 12C/18/2015 bola právoplatne zamietnutá, vymáhateľnú pohľadávku k času rozhodovania súdu, nemala

postavenie veriteľa, ďalšia časť pohľadávky, za obdobie od marca 2015 do októbra 2019 (priznaná exekučným titulom KS v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2020) bola už uspokojená jej vymožením v exekučnom konaní, teda zanikla, rovnako nemala postavenie veriteľa a ďalšia pohľadávka (OS Prievidza sp. zn. 15C/13/2020) nebola existujúcou pohľadávkou, keď vznikla až v roku 2019. V bode 29. napadnutého rozsudku, odvolací súd v reakcii na odvolacie námietky žalobkyne ďalej konštatoval, že „Súd prvej inštancie správne konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v predmetnej veci. Žalobkyňa v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu - darovacej zmluvy z októbra 2015 nemohla mať existujúcu pohľadávkou, ktorá vznikla až v roku 2019. Nie je možné konštatovať ani, že ide o pohľadávkou pokračujúcu, resp. budúcu, nakoľko jej právnym základom je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ako peňažnej náhrady za (nad)užívanie spoluvlastníckeho podielu, pričom tento nárok vznikne až vtedy, keď k užívaniu spoluvlastníckeho podielu dôjde. O budúcu pohľadávkou by mohlo ísť v prípade uzatvorenia zmluvného vzťahu, na základe ktorého by pravidelne v určitom časovom období vznikala pohľadávka, ktorú by bol povinný dlžník uhrádzať.“

12.7. Otázka č. 1. „či možno považovať nárok z titulu bezdôvodného obohatenia za pohľadávkou?“ nie je ani namieste, nakoľko je jasné aké nároky si žalobkyňa v jednotlivých súdnych konaniach uvedených vyššie uplatňovala (o týchto už aj bolo rozhodované), sporným bolo posúdenie, či mala v zmysle § 42a OZ existujúcu vymáhateľnú pohľadávkou.

12.8. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkové právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

12.9. Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

13. Podľa § 42a ods. 3 písm. a) Občianskeho zákonníka odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a a) osobou jemu blízkou (§ 116 a § 117).

13.1. Účelom odporovateľnosti je zabrániť ukráteniu veriteľa pri uspokojovaní jeho vymáhateľnej pohľadávky. Právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci nebyť týchto úkonov, by sa aspoň čiastočne uspokojil (Rc 64/2002). Neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe v podstate znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, ako by k tomuto úkonu vôbec nedošlo.

13.2. Predmetom odporovateľnosti sú právne úkony, pričom zákon taxatívne nevymedzuje, ktoré právne úkony môžu byť odporovateľnosťou napadnuté, preto do tohto okruhu patria všetky právne úkony, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky. Postačuje, že daný právny úkon zmenšuje majetok dlžníka na úkor veriteľa. Súdna prax medzi také úkony zaradila kúpnu zmluvu, darovaciu zmluvu, prevzatie dlhu, postúpenie pohľadávky, odmietnutie dedičstva, odmietnutie daru, odpustenie dlhu, úmyselné nevymáhanie dlhu spôsobujúce premlčanie nároku, prevzatie nevýhodného ručiteľského záväzku, použitie časti majetku na vklad do základného imania obchodnej spoločnosti.

13.3. Z komentára k Občianskemu zákonníku k ust. § 42a OZ vyplýva: „Prvým predpokladom uplatnenia subjektívneho odporového práva veriteľa je existencia koreálneho veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu, v rámci ktorého existuje subjektívna povinnosť dlžníka plniť veriteľovi dlh a oprávnenie veriteľa požadovať splnenie tohto dlhu. Normatívny text túto skutočnosť vyjadruje ako požiadavku na existenciu tzv. vymáhateľnej pohľadávky veriteľa.

Druhý predpoklad vzniku subjektívneho odporového práva predstavuje tzv. ukracujúci právny úkon medzi dlžníkom a kvalifikovanou treťou osobou, resp. v prospech takejto osoby.

Tretím predpokladom vzniku odporového oprávnenia veriteľa je charakter odporovateľného právneho

úkonu ako úkonu in fraudem creditoris. Musí ísť teda o úkon, ktorý ukrátil veriteľa v možnosti domáhania sa uspokojenia z majetkovej sféry dlžníka. Takýto charakter možno právnenému úkonu prisúdiť vtedy, ak je kumulatívne naplnená subjektívna stránka odporovateľnosti, spočívajúca v úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, a súčasne aj objektívna stránka odporovateľnosti, spočívajúca v reálnom úbytku v majetkovej sfére dlžníka (k odporovateľnosti ekvivalentných úkonov pozri výklad nižšie). K reálnemu ukráteniu musí dôjsť v príčinnej súvislosti s fraudóznym konaním dlžníka. Pokiaľ zvyšný majetok dlžníka objektívne postačuje v čase odporu na uspokojenie veriteľa, nemožno odporovacej žalobe vyhovieť. V odporovacom konaní zaťažuje dôkazné bremeno vo vzťahu k tejto skutočnosti, teda o dostatočnej solventnosti dlžníka, žalovanú tretiu osobu, ktorá mala z odporovaného právneho úkonu prospech.

V nadväznosti na princípy odporového práva, vymedzené už prvorepublikovou judikatúrou, je nevyhnutné zdôrazniť, že ukracujúci charakter právneho úkonu sa vždy posudzuje v čase odporovania, a nie spätne ku dňu jeho realizácie. V čase uskutočnenia odporovateľného úkonu je spravidla dlžník ešte solventný a pohľadávka veriteľa nemusí byť eventuálne ani splatnou, čo však bez ďalšieho nebráni účinnému odporovaniu tomuto úkonu v budúcnosti. Rozhodujúcou je skutočnosť, či za splnenia iných zákonných podmienok odporovateľnosti vytvára relatívna neúčinnosť odporovaného úkonu aktuálne priestor na zlepšenie právneho postavenia veriteľa v tom zmysle, že umožňuje úplné alebo čiastočné uspokojenie jeho inak neuspokojenej pohľadávky.

Posledným kritériom vzniku subjektívneho odporového práva je existencia kvalifikovaných predpokladov na strane tretej osoby, s ktorou dlžník odporovateľný právny úkon uzatvoril, resp. ktorá mala z tohto úkonu prospech (ak ide o úkon jednostranný), ktoré možno rozdeliť do dvoch skupín:

a) subjektívna vedomosť tretej osoby o fraudóznom úmysle dlžníka, teda vedomosť tejto osoby o tom, že právny úkon sa realizuje za účelom ukrátenia veriteľa (pozri komentár k odseku 2);

b) právny status tretej osoby, ktorý sa posudzuje objektívne a bez ohľadu na subjektívnu vedomosť tretej osoby o úmysloch dlžníka, resp. ktorý vo vzťahu k tejto osobe zakladá relevantnú právnu domnienku (pozri komentár k odsekom 2 až 5).

O tom, že právny úkon dlžníka je voči veriteľovi neúčinný, záväzne rozhoduje súd v konaní proti osobe, ktorá mala z takéhoto úkonu prospech. Výsledkom úspešného odporovacieho konania je tzv. relatívna neúčinnosť právneho úkonu, ktorá sa vzťahuje iba na veriteľa. Odporovaný úkon ostáva naďalej platným a voči subjektom odlišným od veriteľa aj účinným. Jeho špecifická vada nespočíva vo forme ani obsahu právneho úkonu, ale v jeho hospodárskom následku, ktorý poškodzuje veriteľa. Z tohto hľadiska ide na strane dlžníka o civilnoprávnu delikvenciu sui generis. Relatívna neúčinnosť, riadne deklarovaná právoplatným súdnym rozhodnutím, umožňuje následne veriteľovi pri uspokojovaní vlastnej pohľadávky exekučne postihnúť majetok tretej osoby za rovnakých podmienok, ako keby k odporovanému úkonu nebolo došlo (§ 42b ods. 4 OZ).

Zásadnou podmienkou odporovateľnosti je to, že sporný právny úkon ukracuje uspokojenie veriteľovej pohľadávky a že pohľadávka, ktorej uspokojenie bolo ukrátené, je vymáhateľná. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť, že pre súd je aj v rámci odporovacieho konania rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP. Vymáhateľná pohľadávka, bez ohľadu na výklad tohto termínu musí riadne existovať v čase vyhlásenia súdneho rozhodnutia, ktorým sa určuje neúčinnosť právneho úkonu voči veriteľovi. Za žiadnych okolností však nemožno túto požiadavku vzťahovať spätne aj na obdobie realizácie odporovaného úkonu. Pohľadávka, ktorej uspokojenie je v konečnom dôsledku ukrátené, nemusí byť v čase odporovateľného úkonu dlžníka splatná, vymáhateľná ani vykonateľná. Právna teória navyše správne pripúšťa aj ukrátenie uspokojenia budúcej pohľadávky. Občiansky zákonník v záujme komplexnosti právnej úpravy formuluje v druhej vete § 42a ods. 1 pravidlo, podľa ktorého odporovateľnosti právneho úkonu nebráni prípadné uspokojenie alebo vymáhateľnosť nárokov proti dlžníkovi z tohto úkonu. Obsah odporovateľného úkonu a plnenie eventuálnych vzájomných záväzkových povinností jeho účastníkov nemá bez ďalšieho vplyv na právne postavenie veriteľa, ktorého pohľadávka bola ukrátená z hľadiska jej možného uspokojenia, a nebráni výkonu subjektívneho odporového práva. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 345 - 362).“

13.4. „Medzi základné podmienky odporovateľnosti zaraďuje Občiansky zákonník existenciu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi. Táto pohľadávka musí existovať aspoň vo forme budúcej pohľadávky už v dobe, kedy došlo k odporovanému právnomu úkonu. Pre uplatnenie odporu je významné to, že veriteľ má skutočne voči dlžníkovi pohľadávku (teda, že je jeho veriteľom) a že dlžník urobil právny úkon v úmysle ukrátiť jej uspokojenie. Ak pohľadávka voči dlžníkovi z akéhokoľvek dôvodu zanikla, súd by odporovaciú žalobu pre nedostatok aktívnej legitímácie veriteľa zamietol. ...“(Občiansky zákonník 1. zväzok (Všeobecná časť), Fekete,, Bratislava, Eurokódex 2017, s.603)

13.5. „Otázku časového momentu relevantného na posúdenie ukrátenia veriteľa odlišujeme od otázky časovej súvislosti medzi vznikom pohľadávky veriteľa a uskutočnením odporovateľného právneho úkonu. Odlišnosť oboch otázok spočíva v ich samotnej podstate, kým prvá sa vecne týka predpokladov uplatnenia odporovacieho práva, druhá súvisí s úmyslom dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, čo predstavuje problematiku týkajúcu sa podmienok odporovateľnosti právnych úkonov (t.j. skutkové podstaty odporovateľných právnych úkonov). [(Rozlišovanie medzi predpokladmi odporovacieho práva a podmienkami odporovateľnosti má zásadný praktický význam najmä z hľadiska stanovenia relevantného časového momentu, v ktorom ich existencia musí byť naplnená. Kým predpoklady uplatnenia práva odporovať právny úkon postačuje, aby boli prítomné v dobe rozhodnutia súdu o odporovacej žalobe, podmienky odporovateľnosti právneho úkonu musia byť naplnené už v dobe uskutočnenia právneho úkonu, ktorému sa odporuje.)] ...Z rozhodovacej praxe je možné vo vzťahu k druhej otázke vyvodiť, že odporovať možno právnym úkonom dlžníka uskutočneným v čase, keď existuje veriteľova pohľadávka (bez ohľadu na to, či je splatná alebo nesplatná) alebo záväzkový vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, z ktorého ešte len môže veriteľovi vzniknúť pohľadávka v budúcnosti. Riešenie tejto otázky sa v zásade zhoduje s doktrínalným náhľadom.“ (Odporovateľnosť právnych úkonov v obchodnom práve, Cukerová, D., Bratislava, C. H. BECK. 2021, s. 26-27).

13.6. Je potrebné uviesť, že k pojmu vymáhateľná pohľadávka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu existovala rozdielna rozhodovacia prax ohľadom definície vymáhateľnej pohľadávky v kontexte ust. § 42a OZ. Vzhľadom k tomu Veľký senát NS SR vydal rozhodnutie zo dňa 17. mája 2022 pod sp. zn. 1VCdo/1/2022, ktorým uvedenú nejednotnosť, resp. rozdielnosť zjednotil a k vymáhateľnej pohľadávke uviedol: „Vymáhateľná pohľadávka v zmysle ustanovenia § 42a odsek 1 Občianskeho zákonníka je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní.“

13.7. Podstatnou pre posúdenie veci bola teda otázka č. 9: „Musí mať veriteľ v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu existujúcu pohľadávku voči dlžníkovi?“ Dovolateľka poukazuje v tomto na odklon od rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/142/2002 publikovanom pod R 63/2004, z ktorého právna veta znie: „Pre aplikáciu ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka je podstatným preukázateľný a objektívne daný dôvod na úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu, aj keď veriteľ v čase uzatvárania takéhoto úkonu nebol s dlžníkom (darcom) v právnom vzťahu, a takýto nárok uplatnil v lehote troch rokov od uzavretia odporovateľného úkonu (darovacej zmluvy) a je objektívne preukázané, že obdarovaný takýto úmysel za daných okolností pri náležitej starostlivosti musel poznať.“

13.8. Uvedené rozhodnutie nie je však možné aplikovať na prejednávany prípad, nakoľko vychádza z odlišných skutkových okolností ako je prejednávany prípad, nakoľko v tejto inej veci mal dlžník žalobkyne (darca) viacerých veriteľov v čase uskutočnenia odporovaného úkonu, darovacej zmluvy, kedy mal už dlžby zistiteľné z LV - zapísané záložné právo v prospech iných veriteľov, ale aj iné exekučné nariadenia v prospech iných veriteľov. Preto bolo objektívne preukázané, že obdarovaný úmysel darcu zbaviť sa majetku za daných okolností pri náležitej starostlivosti musel poznať a tiež, že k odporovateľnému úkonu došlo v období posledných troch rokov. Uvedené rozhodnutie a právna veta súvisela s ust. § 42a ods. 2 OZ. Preto tu v prejednanom prípade ani pokiaľ sa týka pohľadávky žalobkyne proti Z. M. za obdobie od novembra 2019 do budúca (konanie pod sp. zn. 15C/13/2020) nemožno uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu vzťahovať na prejednávany prípad a nemôže ísť o odklon rozhodovania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13.9. V predmetnej súdnej veci súdy uzatvorili, tak ako je to v bode 28. a 29. napadnutého rozsudku konštatované a dovolací súd doplnia, že z tohto podľa dovolacieho súdu plynie záver k § 42a OZ, že veriteľom môže byť len ten, kto má za dlžníkom vymáhateľnú pohľadávku. Z hľadiska ust. § 42a OZ nie

je rozhodné, či ide o pohľadávku splatnú či nesplatnú, poprípade budúcu (ako vyplýva aj z komentára uvedeného vyššie). Významné je, že vznikol záväzkovo právny vzťah, z ktorého vznikla pohľadávka alebo z ktorého má v budúcnosti pohľadávka vzniknúť. Ten, kto nemá za dlžníkom pohľadávku, nemôže byť jeho veriteľom a je taktiež pojmovo vylúčený, aby dlžník učinil právny úkon v úmysle ukrátiť svojho veriteľa (t.j. skrátiť uspokojenie veriteľovej pohľadávky). Aktívne vecne legitimovaným k podaniu odporovacej žaloby je preto ten, kto má za dlžníkom pohľadávku v dobe, najneskoršie, kedy bol učený odporovaný úkon, a to i pohľadávku nesplatnú, alebo pohľadávku, ktorá má na základe vzniknutého záväzkového vzťahu vzniknúť až v budúcnosti. Pohľadávka za dlžníkom pritom nemusí byť v tejto dobe ešte vymáhateľná, z hľadiska vecnej legitímácie k odporovacej žalobe postačuje, aby pohľadávka za dlžníkom bola vymáhateľná aspoň v dobe rozhodovania o podanej odporovacej žalobe (§ 217 ods. 3 CSP).

13.10. Z hľadiska skutkového bolo potom v prejednávanej veci zistené, že v čase rozhodovania súdu, keďže žaloba žalobkyne o zaplatenie proti Z. M. za obdobie do 31. 08. 2014 bola nakoniec právoplatne zamietnutá, za ďalšie obdobie (od marca 2015 do októbra 2019) bola v celosti vymožená, zanikla a za ďalšie obdobie od novembra 2019 nešlo o existujúcu pohľadávku vo vzťahu k odporovaciemu úkonu z roku 2015 a nešlo o budúcu, resp. opakujúcu sa pohľadávku, ako správne konštatoval odvolací súd. V tomto smere správne konštatoval odvolací súd nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, pričom možno odporovať len úkonom, ktoré ukracujú uspokojenie pohľadávok veriteľa existujúcich v čase tohto úkonu. Darovanie 1 domu v roku 2015 nemohlo mať za cieľ ukrátiť pohľadávku, ktorá vznikla (jej právny základ - užívanie 1 domu žalobkyne zo strany Z. M.) až o štyri roky neskôr (2019). Právne posúdenie tejto otázky bolo teda v kontexte zisteného skutkového stavu správne.

14. Žalobkyňa poukazuje aj na odklon od rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/198/2010 vo vzťahu k charakteristike tzv. budúcej pohľadávky, ktorú neposúdil odvolací súd správne. V tomto rozhodnutí však dovolací súd sa nevenuje charakteristike budúcej pohľadávky, ale celkom niečomu inému. Z neho plynie záver: „Tento záver podporuje aj argumentácia navrhovateľky v dovolaní, s ktorou sa najvyšší súd stotožňuje, a v ktorej poukázala na to, že ak v čase podania žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu mala vymáhateľnú pohľadávku voči existujúcemu dlžníkovi, túto si aj riadne uplatnila na súde a len v dôsledku nekonania (neúčinnosti) civilného súdu sa navrhovateľka dostala do situácie, že dlžník po tom, ako urobil právny úkon ukracujúci navrhovateľku na uspokojení jej pohľadávky z majetku dlžníka, bol ešte predtým, ako súd o žalobe navrhovateľky meritórne rozhodol, vymazaný z obchodného registra, aktívna legitímácia navrhovateľky v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu tým nie je dotknutá.“ V tomto rozhodnutí nemôže ísť rovnako o odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a právne posúdenie budúcej pohľadávky odvolacím súdom v kontexte so zisteným skutkovým stavom je správne, keď odvolací súd konštatoval, že ani nešlo o budúcu pohľadávku v tejto veci (pozri bod 29.).

14.1. Aj vo vzťahu k námietke, že žalobkyňa bola aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby v zmysle § 42a OZ aj v prípade vymoženej pohľadávky, lebo to výslovne vyplýva z ust. § 42a OZ treba uviesť, že je síce pravdou, že z textu tohto ustanovenia vyplýva, že „toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený“. Treba brať však na zreteľ, čo je úmyslom a zmyslom odporovateľnosti samotného inštitútu. Účelom odporovateľnosti je zabrániť ukráteniu veriteľa pri uspokojovaní jeho vymáhateľnej pohľadávky. Ak dlžník ukrátil veriteľa prevodom majetku, veriteľ sa môže domáhať neúčinnosti tohto prevodu aj v prípade, ak sa už nejako uspokojil (napr. z inej časti majetku), ale uspokojenie nebolo úplné alebo ak odporovaním chce exekvovať konkrétny prevedený majetok. Je potrebné zdôrazniť, že ak je pohľadávka úplne a definitívne uspokojená pred rozhodnutím súdu, odpadá dôvod na určenie relatívnej neúčinnosti (právny záujem), pretože už nedochádza k ukracovaniu. Výložiť slová „už bol uspokojený“ sa vzťahujú na dva hlavné prípady: Uspokojenie iného veriteľa: 1. Ak dlžník odporovateľným úkonom uspokojil iného veriteľa (napr. prednostne vyplatil jedného veriteľa na úkor ostatných), žalujúci veriteľ môže tomuto úkonu odporovať, hoci dlžník tvrdí, že „nárok (iného) už bol uspokojený“. 2. Uspokojenie po podaní žaloby: Ak dlžník uspokojí veriteľa až po tom, čo bola podaná odporovacia žaloba, veriteľovi to nebráni v pokračovaní sporu ak je uspokojenie len napr. čiastočné. V uvedenom prípade dovolateľka sama v odvolaní potvrdila, že jej pohľadávka voči dlžníkovi Z. M. z exekučného titulu - rozsudku KS Trenčín sp. zn. 17Co/16/2020 za obdobie od 3/2015 do 9/2019 bola po začatí konania tohto v plnom

rozsahu vymožená - 19.955 eur plus 1.703 eur trovy. V tejto časti žalobkyňa už nemá ani právny záujem na určení neúčinnosti úkonu, pretože účelom odporovacej žaloby je práve uspokojenie pohľadávky, ktorá by inak bola nevykonalná. Oponovala v dovolaní aj v súvislosti s trovami v tomto konaní, že ak by žalobu zobrala späť z dôvodu, že došlo k exekučnému vymoženiu pohľadávky, stratila by nárok na náhradu trov konania. Dovolací súd uvádza v tejto súvislosti, že dovolateľka ani v rámci odvolania, resp. dovolania prípadne nenamietala za danej skutkovej situácie prípadné použitie § 257 CSP, že súd by teda v danej skutkovej situácii mal posudzovať dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov, preto ani dovolací súd nemôže ísť nad rámec dovolacieho prieskumu ohraničeného dovolacími dôvodmi žalobkyne (§ 439 CSP).

14.2. Ostatné námietky v súvislosti s posudzovaním právnych otázok (4.,5.,6.,7.,8.) neboli pre vec smerodajné, nebolo na nich založené právne posudzovanie veci, a na niektoré z nich je už daná odpoveď dovolacieho súdu v rámci svojho zdôvodnenia. Niektoré otázky žalobkyne súvisia s uplatňovaným nárokom v inom konaní - o zaplatenie proti svojmu dlžníkovi Z. M. a ako také ich súd v rámci konania podľa § 42a OZ nemohol ani posudzovať. Otázka viazanosti našich súdov českou judikatúrou bola správne zodpovedaná aj v odvolacom rozhodnutí, že je samozrejmé, že nejde o viazanosť, ale len príkladný poukaz, ktorý je inšpiratívny z hľadiska obdobnej právnej úpravy. O (ne)povinnosti citovať judikatúru súdov v odvolaní, snáď netreba ani nič uvádzať, keď je zrejmé z ust. § 363 CSP čo má obsahovať odvolanie, s tým, že odvolanie žalobkyne ako také, bolo meritórne odvolacím súdom prejednané.

14.3. Pokiaľ sa týka návrhu dovolateľky na pripojenie spisov Okresného súdu Prievidza špecifikovaných v jej písomnej žiadosti, dovolací súd poukazuje na § 435 CSP podľa ktorého v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Preto dokazovanie pred dovolacím súdom je v zásade vylúčené, okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

16. Dovolateľka žiadala aj o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku v časti výroku o náhrade trov konania. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie, v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu, senát už o návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti výroku o náhrade trov nerozhodoval (§ 444 CSP).

17. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto im dovolací súd proti žalobkyňi priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.